

ਅਪੀਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ
ਜਸਟਿਸ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਦੌਲਤ
ਸਰਕਾਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,
ਬਨਾਮ
ਸੋਹਨ ਲਾਲ- ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1955 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 287

ਅਫੀਮ ਐਕਟ (1878 ਦਾ 1)—ਸੈਕਸ਼ਨ 3(1) ਅਤੇ 9(ਏ)-ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ, ਅਧਿਆਇ 21 ਵਿਚ 21.1(ਬੀ) ਅਤੇ 21.5—ਭੁੱਕੀ-ਕੀ ਧਾਰਾ 3(i) ਵਿੱਚ ਅਫੀਮ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਨਿਯਮ 21.1(b) ਅਤੇ 21.5 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭੁੱਕੀ (ਭੁੱਕੀ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਅਫੀਮ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੈਬਸਟਰਜ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 'ਕੈਪਸੂਲ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਬੀਜਾਣੂਆਂ ਜਾਂ ਬੀਜਾਂ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦ ਭਾਂਡਾ"। ਭੁੱਕੀ ਨੂੰ ਕੈਪਸੂਲ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 'ਕੈਪਸੂਲ' ਸ਼ਬਦ ਭੁੱਕੀ ਜਾਂ ਭੁੱਕੀ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਗਜੀਵਨ ਪੀਤਾਂਬਰ ਗੁਜਰਾਤੀ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1936, ਨਾਗ 240) ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ

ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ. ਕੇ. ਜੈਨ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਖਰੜ ਦੇ ਮਿਤੀ 3 ਸਤੰਬਰ 1954 ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਈ. ਐਮ ਲਾਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 15 ਦਸੰਬਰ 1954 ਦੁਆਰਾ ਉਲਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਪੀਲ

ਕੇ ਐਸ ਚਾਵਲਾ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਬੀ ਐਸ ਚਾਵਲਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਜਸਟਿਸ ਕਪੂਰ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਾਂ (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 287, 288 ਅਤੇ 289 ਆਫ 1955) ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੋਹਨ ਲਾਲ, ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਅਤੇ ਪਹੂ ਰਾਮ ਨੂੰ ਅਫੀਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਤਰਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਫੀਮ ਐਕਟ ਵਿੱਚ

ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਫੀਮ ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਗਜੀਵਨ ਪੀਤਾਂਬਰ ਗੁਜਰਾਤੀ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1936 ਨਾਗ 240) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਗਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਅਫੀਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (i) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਫੀਮ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 1,000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਮਾਮਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਲਿਜਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਦਾਰਥ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਫੀਮ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਫੀਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਤਿੰਨੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਭੁੱਕੀ (ਭੁੱਕੀ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਪਦਾਰਥ ਅਫੀਮ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਫੀਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (i) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ।:-

(i) ਭੁੱਕੀ ਦਾ ਕੈਪਸੂਲ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਫੀਮ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5 ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਫੀਮ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਆਵਾਜਾਈ, ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਫੀਮ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਫੀਮ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੋ ਨਿਯਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਮੈਨੂਅਲ, ਜਿਲਦ II ਦੇ ਚੈਪਟਰ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਅਫੀਮ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਸੀ। ਨਿਯਮ 21. 1 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਭੁੱਕੀ-ਸਿਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਪੰਦੇ ਦੇ ਕੈਪਸੂਲ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਜੂਸ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 21. 5 ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ

"21. 5. ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

(ਏ) ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਸਿਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸੀਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ;

(ਬੀ) ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦਾ ਕਾਢ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੋਸਤ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ;

(ਸੀ) ਆਬਕਾਰੀ ਅਫੀਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਤੋਲੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1878 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਅਫੀਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਫੀਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸੀਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਭੁੱਕੀ ਜਾਂ ਪੋਸਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਜਗਜੀਵਨ ਪੀਤਾਂਬਰ ਗੁਜਰਾਤੀ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1936 ਨਾਗ 240) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਗਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੌਦਿਕਾ ਭੂਸਾ ਨਾਮਕ ਪਦਾਰਥ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਖੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਅਫੀਮ ਦੇ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 'ਅਫੀਮ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਚਿਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਕੇਸ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 'ਅਫੀਮ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਵੈਬਸਟਰਜ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੈਪਸੂਲ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦ ਭਾਂਡਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੋਰਸ ਜਾਂ ਬੀਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ" ਭੁੱਕੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੈਪਸੂਲ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿ 'ਕੈਪਸੂਲ' ਸ਼ਬਦ ਭੁੱਕੀ ਜਾਂ ਪੋਸਤ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ

ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਾਜਨ ਚੁੱਘ, ਅਨੁਵਾਦਕ।